

LETECKÝ A NÁMORNÝ VYŠETROVACÍ ÚTVAR
Námestie slobody 6, P.O.BOX 100
810 05 Bratislava

Z Á V E R E Č N Á S P R Á V A

o bezpečnostnom vyšetovaní parašutistickej udalosti

padáka typu MAGELLAN 140

Bezpečnostné vyšetovanie leteckej mimoriadnej udalosti bolo vykonané podľa § 18 zákona č. 143/1998 o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 o vyšetovaní a prevencii nehôd a incidentov v civilnom letectve, ktorými sa riadi vyšetovanie leteckých nehôd a incidentov v civilnom letectve.

Záverečná správa je vydaná v súlade s predpisom L 13, ktorý je aplikáciou ustanovení ANNEX 13, Vyšetovanie leteckých nehôd a incidentov k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve.

Výhradným cieľom bezpečnostného vyšetovania je zistenie príčin vzniku udalosti a prevencia vzniku takýchto udalostí, nie však poukazovanie akejkoľvek viny alebo zodpovednosti osôb.

Táto záverečná správa, jej jednotlivé časti alebo iné dokumenty, vzťahujúce sa k bezpečnostnému vyšetovaniu predmetnej udalosti majú len informatívny charakter a nemôžu byť použité inak, len ako odporúčenie pre realizáciu opatrení, ktoré by zabránili vzniku ďalších leteckých mimoriadnych udalostí s obdobnými príčinami.

A. ÚVOD

Prevádzkovateľ:	Slovenský Národný Aeroklub
Vlastník padáku:	súkromná osoba
Organizátor parašutistickej prevádzky:	Aeroklub Senica
Miesto zoskoku:	letisko Senica / LZSE
Fáza letu:	zoskok
Miesto parašutistickej udalosti:	364 m SSZ od stredu prahu dráhy RWY23 48° 39' 26.00" N, 17° 19' 22.12" E
Dátum a čas udalosti:	18.06.2017, 07:50

Poznámka: Všetky časové údaje v tejto správe sú uvádzané v UTC čase.

B. INFORMATÍVNY PREHĽAD

Parašutista vykonal zoskok z lietadla z výšky 4000 m nad terénom (ďalej len „AGL“). Po bezproblémovom výskoku, voľnom páde a naplnení vrchlíka hlavného padáka vzduchom po jeho otvorení, parašutista pokračoval v lete na padáku približne do výšky 50 m AGL do polohy medzi treťou a štvrtou zatáčkou na pristátie. Vo výške cca 40 m AGL, v polohe bokom na vietor, vykonal prudkú zatáčku doprava – po vetre, čím vzrástla pádová rýchlosť a parašutista tvrdo dopadol na zem.

Okamžite bola privolaná rýchla zdravotná pomoc a letecká záchranná služba.

Parašutistická udalosť bola oznámená prostredníctvom prevádzkovateľa (organizátorom parašutistickej prevádzky) na Letecký a námorný vyšetovacie útvar Ministerstva dopravy a výstavby SR.

Na vyšetrenie príčin vzniku predmetnej parašutistickej udalosti bola ustanovená komisia:

Lic. Jaroslava MIČEKOVÁ	predseda bezpečnostnej vyšetovacej komisie
Miroslav GÁBOR	člen bezpečnostnej vyšetovacej komisie

Správu vydáva:

Letecký a námorný vyšetovacie útvar
Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky

C. HLAVNÁ ČASŤ SPRÁVY

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE
2. ANALÝZY
3. ZÁVERY
4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE

1.1 Priebeh letu

Dňa 18.06.2017 sa na letisku LZSE konala parašutistická prevádzka organizovaná Aeroklubom Senica v súlade s predpisom Pravidlá pre výsadkové činnosti (Úprava č.4/2010) a Smernicou V-PARA-1.

Výsadky boli vykonávané z lietadla typu L-410 UVP-E20, poznávacej značky OK-LRB, z výšky 4000 m AGL.

Pri prvom výsadkovom lete v danom dni parašutista vykonával zoskok v úlohe V/7 Smernice V-PARA-2 (skupinový zoskok akrobacie za voľného pádu) s ručným otvorením padáka po určenej dobe voľného pádu.

Po bezproblémovom výskoku z výšky 4000 m AGL, voľnom páde a naplnení vrchlíka hlavného padáka vzduchom po jeho otvorení, parašutista pokračoval v lete na padáku približne do výšky 50 m AGL, do polohy medzi treťou a štvrtou zatáčkou na pristátie. Vo výške cca 40 m AGL, v polohe bokom na vietor, vykonal prudkú zatáčku doprava – po vetre, čím vzrástla pádová rýchlosť padáka a parašutista tvrdo dopadol na zem.

Parašutista v pravotočivej zatáčke za zvýšenej pádovej rýchlosti dopadol na porast poľnohospodárskeho poľa.

Denná doba: Deň

1.2 Zranenia osôb

Zranenie	Posádka	Cestujúci	Ostatné osoby
Smrteľné	1	-	-
Vážne	-	-	-
Ľahké zranenia	-	-	-
Bez zranení	-	-	-

1.3 Poškodenie padáka

Pri kontrole padákového kompletu nebolo zistené žiadne poškodenie padákovej techniky.

1.4 Ostatné škody

Leteckému a námornému vyšetrovaciemu útvaru neboli oznámené okolnosti s prípadným uplatnením iných náhrad škôd voči tretej osobe.

1.5 Informácie o parašutistovi

Občan Slovenskej republiky, vek 52 rokov, držiteľ medzinárodného preukazu parašutizmu, vydaného Slovenským národným aeroklubom SR, s vyznačenou platnosťou do 04.04.2019.

Zdravotná spôsobilosť platná do 04.04.2019.

Kvalifikácie:

držiteľ výkonnostnej kategórie „D“.

Skúsenosti:

počet zoskokov celkovo: 597

v roku 2017: 32

predchádzajúci zoskok vykonal 17.06.2017 na LZSE.

1.6 Informácie o padáku

Hlavný padák: MAGELLAN 140, na zoskok balený dňa 17.06.2017

Výrobné číslo: 140-713

Obal s postrojom: WINGS W-10

Výrobné číslo: 10130

Záložný padák: PR-143

Výrobné číslo: 050523, balený dňa 17.03.2017

AAD prístroj: VIGIL II Multimode

Výrobné číslo: 32587

1.7 Meteorologická situácia

Meteorologická situácia na letisku LZSE v čase parašutistickej udalosti vyhovovala na vykonávanie predmetných zoskokov a nemala vplyv na vznik udalosti.

Smer a rýchlosť vetra: zo smeru 350°, 9 m/s.

Druh, množstvo a výška oblačnosti: jasno.

1.8 Navigačné zariadenia

Neuvádza sa.

1.9 Spojenie

Neuvádza sa.

1.10 Informácie o letisku

Letisko LZSE je verejné vnútroštátne letisko s nepravidelnou dopravou.

V čase vzniku udalosti vyhovovalo pre vykonávanie letov pre parašutistickú prevádzku.

1.11 Letové zapisovače a ostatné záznamové prostriedky

Neuvádza sa.

1.12 Informácia o dopade a troskách

Miesto udalosti sa nachádza južne cca 310 m od prahu dráhy RWY12. V dobe udalosti bolo pole, miesto dopadu, porastené zeleným obilným porastom vo výške cca 40 cm a je určené zemepisnými súradnicami: 48° 39' 26.00" N, 17° 19' 22.12" E.

Telo parašutistu sa nachádzalo približne 10 m južne od prvého kontaktu so zemou. Bolo čiastočne zamotané do šnúr a vrchlíka hlavného padáka.

1.13 Lekárske a patologické nálezy

Bola vykonaná súdnolekárska expertíza - posúdenie smrti parašutistu spojenej s prepočtom dopadovej rýchlosti, jeho zdravotného stavu pred parašutistickou udalosťou, podrobný rozbor mechanizmu poranenia, ktoré vznikli po dopade parašutistu na zem. V čase udalosti nebol ovplyvnený alkoholom, bežnými liečivami, ani omamnými látkami, resp. drogami, ktoré by mohli znížiť jeho pozornosť počas zoskoku.

V danom prípade išlo o poranenie viacerých vnútorných orgánov pri polytraume - pri zlomeninách viacerých kostí trupu i končatín, ktoré sa zo súdnolekárskeho hľadiska považujú za smrteľné poranenia pre všeobecnú povahu a možnosť záchranu života poskytnutím okamžitej a špecializovanej lekárskej pomoci možno v danom prípade považovať, vzhľadom na charakter a rozsah vzniknutých poranení, za bezpredmetnú.

1.14 Požiar

Nevznikol.

1.15 Aspekty prežitia

Pátranie a záchranu prostriedkami SAR nebolo nutné vykonať.

1.16 Testy a výskum

Padáková technika

- Kontrola postroja s obalom padáka:

na mieste dopadu parašutistu bola vykonaná obhliadka padákového postroja s obalom. Bolo zistené, že uvoľňovač odhozu a uvoľňovač záložného padáka boli vo svojich puzdrách. Parašutista bol v postroji riadne upnutý a obal s postrojom nevykazoval žiadne známky poškodenia, ktoré by mohli mať vplyv na vznik predmetnej udalosti.

- Kontrola vrchlíka hlavného padáka:

na mieste dopadu parašutistu bola vykonaná obhliadka vrchlíka hlavného padáka. Telo parašutistu bolo do vrchlíka hlavného padáka čiastočne zamotané. Uvedené zamotanie bolo však spôsobené po dopade parašutistu na zem a niekoľkonásobného pretočenia tela

parašutistu spôsobené zotrvačnou silou po pravotočivej zatáčke pred dopadom. Po rozmotaní šnúr z tela parašutistu bola vykonaná kontrola vrchlíka a šnúr hlavného padáka. Riadiace uzdičky boli odbrzdené a povytiahnuté, čo nasvedčuje skutočnosti, že parašutista padák riadil riadiacimi uzdičkami. Pri ďalšej kontrole nosných šnúr a vrchlíka hlavného padáka neboli zistené žiadne poškodenia alebo iné znefunkčnenie nosných šnúr a samotného vrchlíka hlavného padáka, ktoré by mohlo mať za následok vznik predmetnej udalosti.

- Kontrola zameraná na zistenie správnosti zabalenia hlavného padáka:

súmernosť vrchlíka hlavného padáka ako aj voľnosť jednotlivých nosných a riadiacich šnúr nasvedčovala skutočnosti, že padák bol pred zoskokom správne zabalený a balenie padáku nemohlo mať vplyv na vznik predmetnej udalosti, čo potvrdzuje aj videozáznam z predmetného zoskoku.

Na padáku bol použitý bezpečnostný prístroj VIGIL (Automatic Activation Device). Bezpečnostný prístroj bol správne nainštalovaný a zapnutý v móde „PRO“. Pyropatróna nebola aktivovaná, čo potvrdzuje skutočnosť, že posledných 256 m AGL nebola prekročená pádová rýchlosť 35 m/s.

Pri celkovej kontrole dokumentácie padákovej techniky komisia dospela k záveru, že predmetná padáková technika bola prevádzkovaná a udržiavaná v zmysle platnej legislatívy a neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na vznik predmetnej udalosti.

1.17 Informácie o organizáciách a riadení

Letová – výsadeková činnosť bola vykonávaná v súlade s leteckými predpismi, ktoré sú platné na území Slovenskej republiky.

Organizovanie parašutistickej prevádzky bolo vykonávané Aeroklubom Senica. Aeroklub je v zmysle zákona č.83/1990 Zb. dobrovoľné združenie občanov, ktorí vykonávajú záujmovú a športovú činnosť v motorovom lietaní, bezmotorovom lietaní a parašutizme.

Aeroklub je dobrovoľne združený vo vyššej organizačnej jednotke - Slovenskom národnom aeroklube gen. M.R. Štefánika so sídlom v Žiline.

Pre uvedený deň bola prevádzka zahájená podpisom riadiaceho zoskokov a vedúcim letovej prevádzky v Knihe riadiaceho zoskokov. Pri kontrole riadenia prevádzky neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré mohli mať vplyv na vznik udalosti.

1.18 Doplnkové informácie

Pri šetrení príčin vzniku predmetnej udalosti neboli zistené žiadne skutočnosti zavinenia alebo vplyvu tretej osoby na vznik udalosti.

1.19 Spôsoby bezpečnostného vyšetrovania

Boli použité bežné spôsoby vyšetrovania.

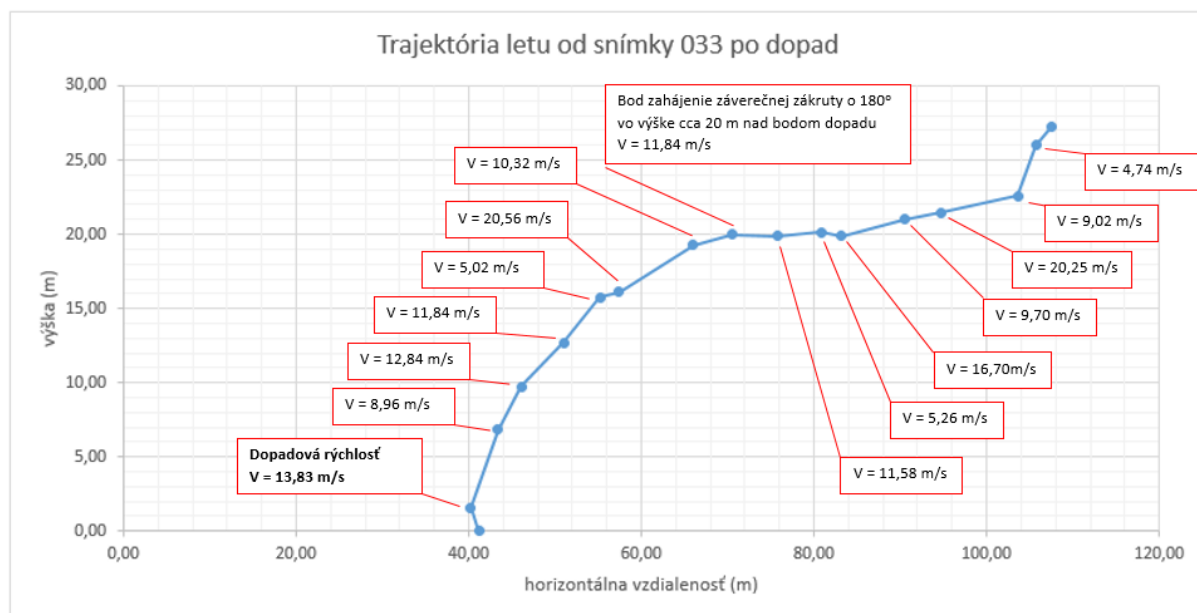
2. ANALÝZA

Činnosť parašutistu

Parašutista po ukončení voľného pádu vykonal otvorenie hlavného padáka vo výške cca 900 m AGL. Ďalej na plne funkčnom hlavnom padáku pokračoval v polohe po vetre západne ponad areál letiska LZSE. Preletel ponad RWY a na rozhraní okraja letiska, v časti bývalého stromoradia južne od RWY, vykonal tretiu okružnú zatáčku a pokračoval bokom na vietor približne vo výške 60 až 50 m AGL. Uvedená výška je pre kategóriu parašutistu a typ padáka rozhodujúca na vykonanie štvrtej zatáčky – proti vetru a pripraviť sa na pristátie.

Parašutista **pravdepodobne** z dôvodu obáv, že pristane na rozhranie letiska, kde sa nachádzal potok a kríkový porast, chcel vykonať opravný manéver, pričom však padák prudko otočil doprava – po vetre, následkom čoho bola rýchla strata výšky s nárastom pádovej rýchlosti. Uvedená výška už nebola postačujúca na podrovnanie padáka a parašutista tvrdo dopadol na zem.

Na základe pozorovania náhodne vyhotoveného vzdialeného videozáznamu zo zeme je možné konštatovať, že parašutista mal padák do poslednej chvíle plne funkčný a záverečná pravotočivá zatáčka po vetre bola vykonaná parašutistom pomocou riadiacích prvkov.

Grafické vyobrazenie trajektórie letu s celkovými priemernými rýchlosťami letu v jednotlivých úsekoch – rýchlosť uvedená v jednotlivých bodoch trajektórie zodpovedá vždy ukončenému úseku vymedzeného dvomi bodmi

Doplňujúce informácie:

v uvedenom priestore pristávala ešte jedna parašutistka, ktorá po natočení padáka proti vetru vzhľadom na svoju váhu a pribrzdenie padáka odcúvala za rozhranie letiska a bezpečne pristála na pole cca 200 m západne od dopadu parašutistu. Ostatní parašutisti pristáli na plochu letiska LZSE.

3. Z Á V E R Y / Príčina vzniku parašutistickej udalosti

Príčiny

- dopad parašutistu za zvýšenej pádovej rýchlosti na zem,
- nezvládnutie záverečného pristávacieho manévra.

Spolupôsobiacie okolnosti

Nesprávny odhad výšky na opravný manéver v záverečnej fáze pristávania.

4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

Záverečná správa z vyšetrovania predmetnej parašutistickej udalosti neobsahuje žiadne odporúčania.

V Bratislave, 28.11.2017